

RIIGIKOHUS

Published on *The Estonian Supreme Court* (<https://www.riigikohus.ee>)

Home > Riigikohus hindas taastuvenergia toetussüsteemi vastavust põhiseadusele

Riigikohus hindas taastuvenergia toetussüsteemi vastavust põhiseadusele

15 December 2015

Riigikohtu üldkogu leidis tänases otsuses, et tarbija kohustus maksta taastuvenergia tasu läbi võrguettevõtja, on põhiseadusega kooskõlas. Riigikohus ei hinnanud tänast taastuvenergia tasu suurust, vaid vaidluse all oli enne 2012. aasta märtsi kehtinud toetussüsteemi põhiseaduspärasus.

Kohustusliku taastuvenergia tasu maksmise eesmärk on taastuvenergia tootmise edendamine. Sellega täidetakse nii Euroopa Liidu õigusega Eestile pandud kohustust, eesmärki edendada keskkonnasäästlikumat elektrienergia tootmist kui ka eesmärki tagada energiajulgeolekut. Taastuvenergia tasuga toetatakse neid tootjaid, kes toodavad elektrienergiat taastuvatest energiaallikatest või tõhusal koostootmise režiimil.

Põhiseaduse § 113 kohaselt peab kõik avalik-õiguslikud rahalised kohustused kehtestama Riigikogu. Praeguses asjas on taastuvenergia tasu suurust kujundavad kriteeriumid kehtestatud Riigikogu poolt vastuvõetud õigusaktiga ehk elektrituruseadusega.

Seega on taastuvenergia tasu maksmise kohustus ette nähtud seadusega ja kuigi tasu kogub ning maksab toetustena välja põhivõrguettevõtja, s.o eraõiguslik juriidiline isik, on taastuvenergia tasu avalik-õiguslik tasu põhiseaduse mõttes.

Riigikohus märkis, et ehkki kohustus edendada taastuvenergia tootmist tuleneb Euroopa Liidu direktiivist, jätab Euroopa Liidu õigus liikmesriikidele ulatusliku otsustusõiguse selle üle, kuidas seda eesmärki saavutada. Oluline on, et taastuvenergia tasu kasutatakse keskkonnasäästlikuma elektrienergia tootmise rahastamiseks ehk rangelt sellel eesmärgil, milleks seadusandja on selle kehtestanud. Samuti ei tohi tasu määr olla põhjendamatult kõrge.

Riigikohus mõõnis, et taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmine on üldjuhul kulukam kui elektrienergia tootmine fossiilsetest allikatest. Seetõttu ei ole taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmist tõenäoliselt võimalik alustada ilma toetussüsteemi või soodustusteta. Riigikohus tugines taastuvenergia toetuste suuruste ülemäärasuse välistamisel Euroopa Komisjoni seisukohale. Kuna neid ei peetud ülemäärasteks, toetussüsteem on asjakohane ja taastuvenergia tasu suurus ei riivanud ülemääraselt isiku omandipõhiõigust, oli regulatsioon põhiseadusega kooskõlas.

Samuti rõhutas Riigikohus, et muudatused elektri turuhinnas või muudes tähtsust omavates asjaoludes võivad kaasa tuua, või on juba toonud, olukorra, kus taastuvenergia toetused ja nende finantseerimiseks kehtestatud tasud on põhiseaduse mõttes ülemäärased.

OTSUS 3-2-1-71-14 [1]

Merje Talvik
Kommunikatsiooniosakonna juhataja
Riigikohus
Tel. 7309042; 5333 9846

Source URL: <https://www.riigikohus.ee/en/node/17735#comment-0>

Links

[1] <https://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=222579769>